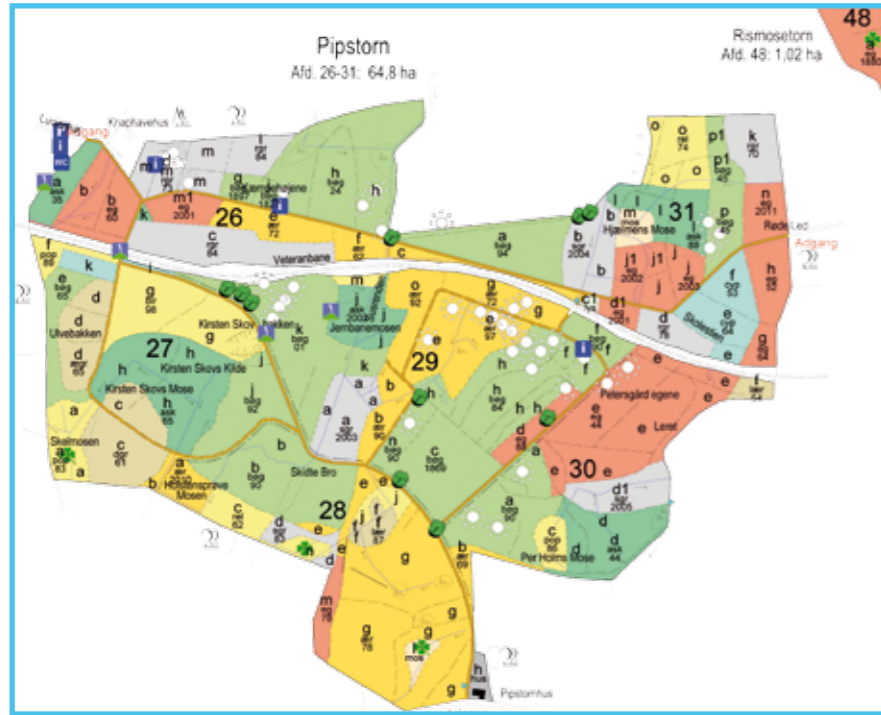
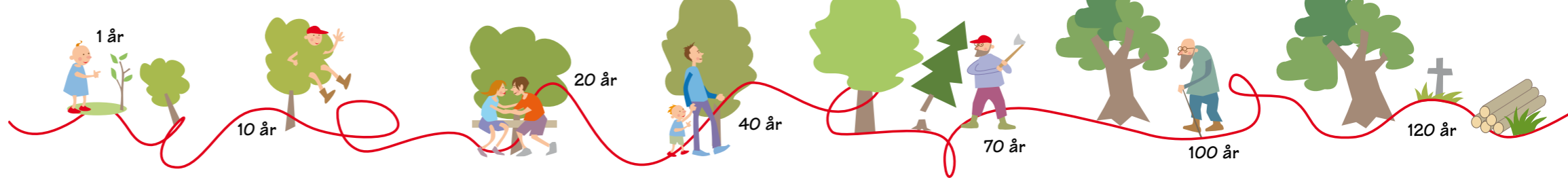

2. Vi dyrker træer

Skovbrug

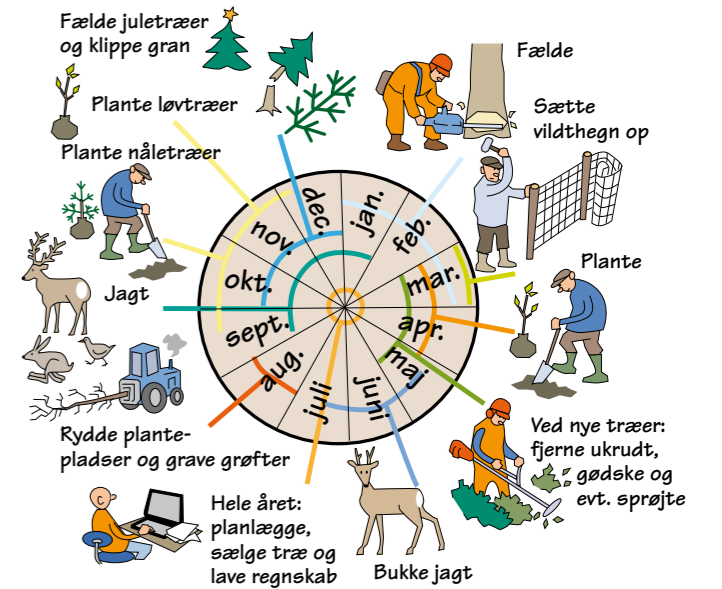
I skoven dyrker vi mange ting. Først og fremmest træ. Træer vokser langsomt. Fra de bliver plantet, og til de er store nok til tømmer og kævler, går der 40-120 år. I al den tid holder skovens folk øje med skoven. De har en plan for, hvordan skoven skal udvikle sig (se skovkortet). Nogle steder planter man nye træer. Nogle steder vokser træerne. Nogle steder fælder man. Og nogle steder får træerne lov at stå.

Tynde ud

Når træerne er 10-20 år, vokser deres kroner sammen, og de begynder at mangle lys og plads. Så tynder skovens folk ud første gang. De kigger på træerne og udpeger de træer, som egner sig mindst til tømmer og kævler. Og så fælder de dem. Det er små træer, skæve træer og træer med mange sidegrene. De træer, som bliver tyndet ud, bliver tit lavet til flis og brændt af som grøn energi i kraftvarmewærker. De kan også bruges til spånplader eller papir. Skovens folk tynder ud hvert 10-15. år – og det fortsætter de med, mens træerne vokser sig større og større. Det smarte er, at træerne på et skovareal tilsammen vil blive ved at lave lige så meget fotosyntese og lagre lige så meget CO₂, selv om man fælder og bruger nogle af træerne. De træer som står tilbage, vokser bare så meget desto mere.

Året rundt i skoven

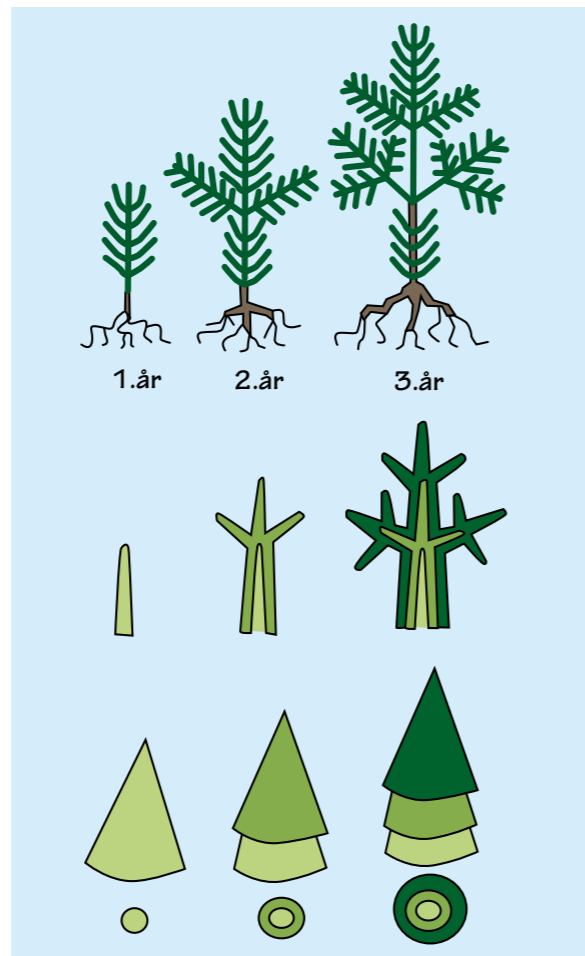
På tegningen kan du se, hvad skovens folk laver i skoven året rundt.

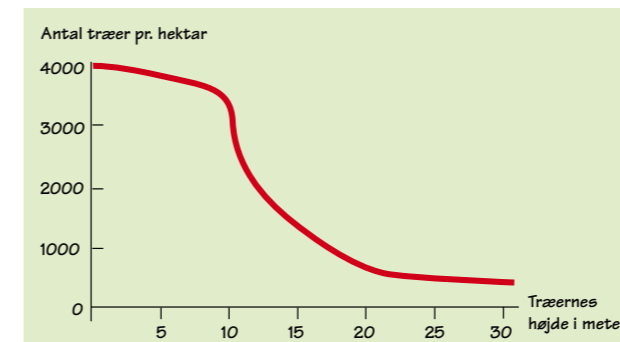
Hvordan vokser et træ?

Et træ vokser på to måder: Det bliver højere – og det bliver tykkere. Træet vokser to steder:

- I spidsen af grene og rødder: Når vinteren nærmer sig, sætter træet en knop. Året efter skyder knoppen opad og udad.
- I et vækstlag som ligger lige under barken: Her vokser træet i tykkelsen – og lægger år for år en ny årring af ved på hele sin overflade. Du kan forestille dig træets vækst som en masse tynde kræmmerhuse, som man sætter ovenpå hinanden. Hvert år kommer et nyt kræmmerhus til. Det er en årring.

Sundt træ Lang, lige stamme. Til lige kævler og planker.	Pisker Langt, tyndt træ med lille krone. Vil piske de andre træer.	Tvege Deler sig i to stammer et lille stykke oppe. Giver for korte kævler.	Krukke Et træ med rigtig mange stammer. Tager meget plads op.	Skævt træ Træet er vokset skævt. Det kan ikke blive til lige kævler.	Sygt træ Træet er sygt eller skadet. Det er ved at gå ud.

Her kan du se, hvordan man tynder træer ud, efterhånden som de vokser. Fotosyntesen på arealet er den samme.

Med al den dyrkning og fældning og rumsteren omkring, er der så plads til fuglene og snegle, bænkebidere, rådyr, harer? Det kan der fint være. Skoven kan mange ting på én gang. Men det kræver omtanke og planlægning. **Se næste side.**

Masser af liv i skoven

Danmark er et skovland – og 2/3 af alle vores dyr og planter er knyttet til skovens natur. Skovens træer skaber et helt særligt klima. Her er skyggefuldt og derfor ofte mere køligt og fugtigt end ude på det åbne land. Og her er læ for vinden og ly for regn og sne. Kig på tegningen – og find nogle af skovens dyr og deres levesteder. Kig også efter dem, næste gang du er ude i skoven.

Stabilitet og variation

Skoven har et stabilt klima, men samtidig stor variation. Hvis skovens folk dyrker skoven på den rigtige måde, kan den være levested for mange arter. Træerne stikker mange meter op i luften og har rødder dybt nede i jorden. Hvis man samtidig planter forskellige træ-arter, bliver variationen større. Og hvis man lader træer med forskellig alder vokse tæt på hinanden, fx ved at lade nogle gamle træer stå – og passer på bække, våde områder og lysninger, så bliver variationen i skoven meget stor, og der bliver levesteder for mange levende væsner.

Bæredygtigt skovbrug

Hvis skovens folk både dyrker skoven og producerer træ og samtidig tager hensyn til skovens sundhed, liv, og til folk, som vil bruge skoven – så dyrker de det man kalder bæredygtigt skovbrug. Her tager man hensyn til naturen og til fremtiden ved fx:

- at kortlægge skoven og lave grønne planer for skovdriften, så man ved hvilke områder, man vil dyrke træ på – og hvilke som skal beskyttes.
- at tage hensyn til særlige naturområder og biologisk mangfoldighed.
- at lade dødt ved ligge i skovbunden, så nedbrydere og smådyr har levesteder.
- at lade gamle træer med spættehuller blive stående, tage hensyn til myretuer o.l.
- at lave beskyttelseszoner langs vandløb.
- at lade områder med gammel skov stå.

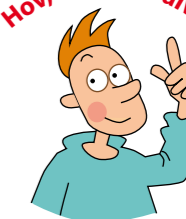
Certificering

Skove kan få et certifikat på, at de dyrker skoven bæredygtigt. Det kan være PEFC eller FSC. I Danmark er 30 procent af skovarealet eller 250.000 hektar certificeret (2015).

Populært levested

Vidste du, at mere end 800 arter af insekter er knyttet til egetræet som levested?

Hov, stop en halv!

Skove til dyr og planter:
Biologisk mangfoldighed.

Skove til træ:
Tømmer, brædder,
papir...

Skove til mennesker:
Løb, cykling,
gåtur, udeskole...

Skove til vand:
Skoven beskytter
grundvand mod gift
og gødning.

Skove til energi:
Brænde, træpiller,
flis...

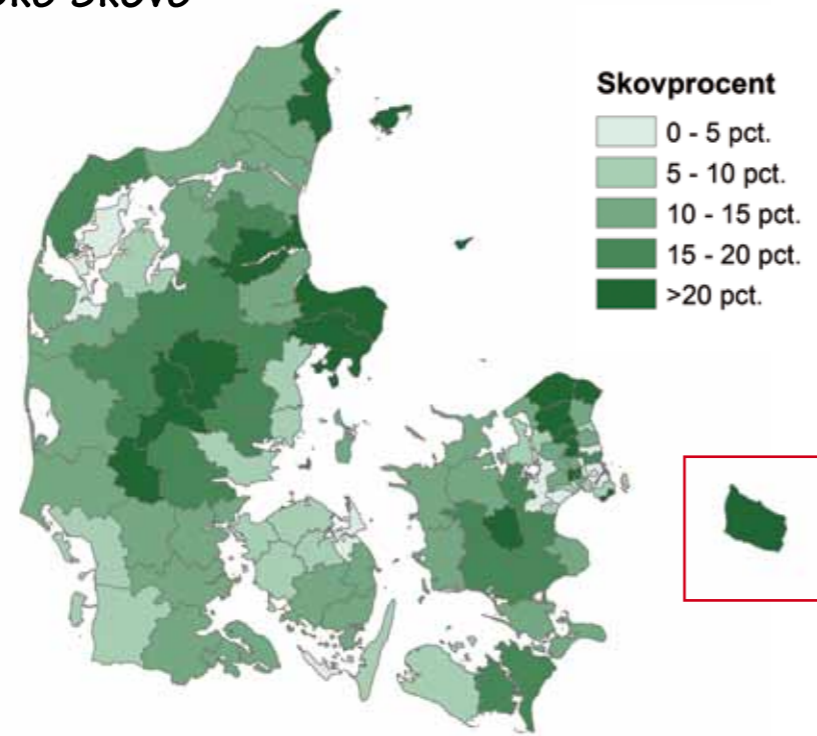
Skove til kulturminder:
Skoven beskytter gamle
stendiger, gravhøje, agre.

Tal og fakta om danske skove

Her kan du finde tal og fakta om de danske skove i dag.

Hvor meget skov er der i Danmark?

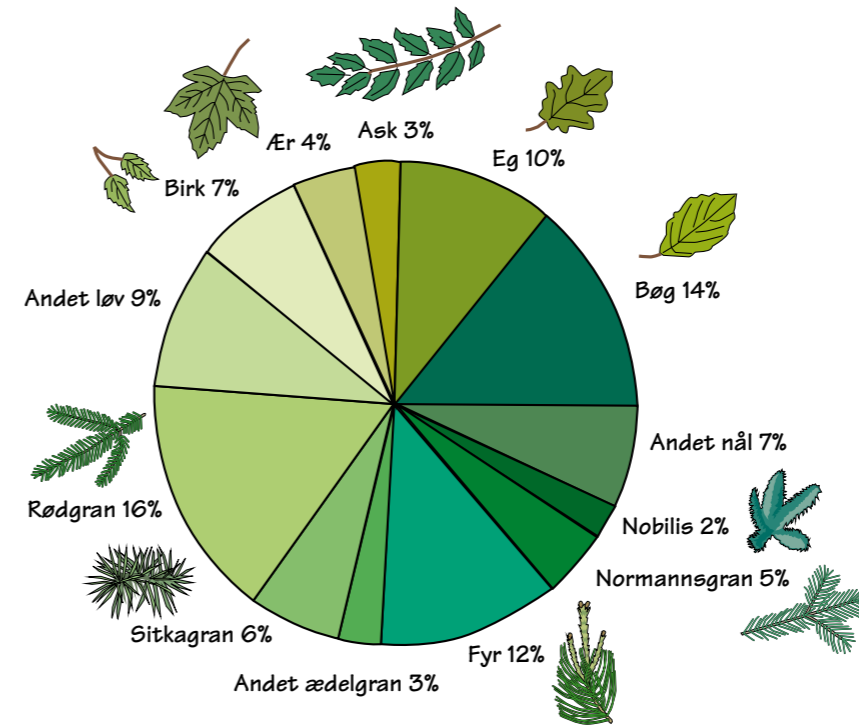
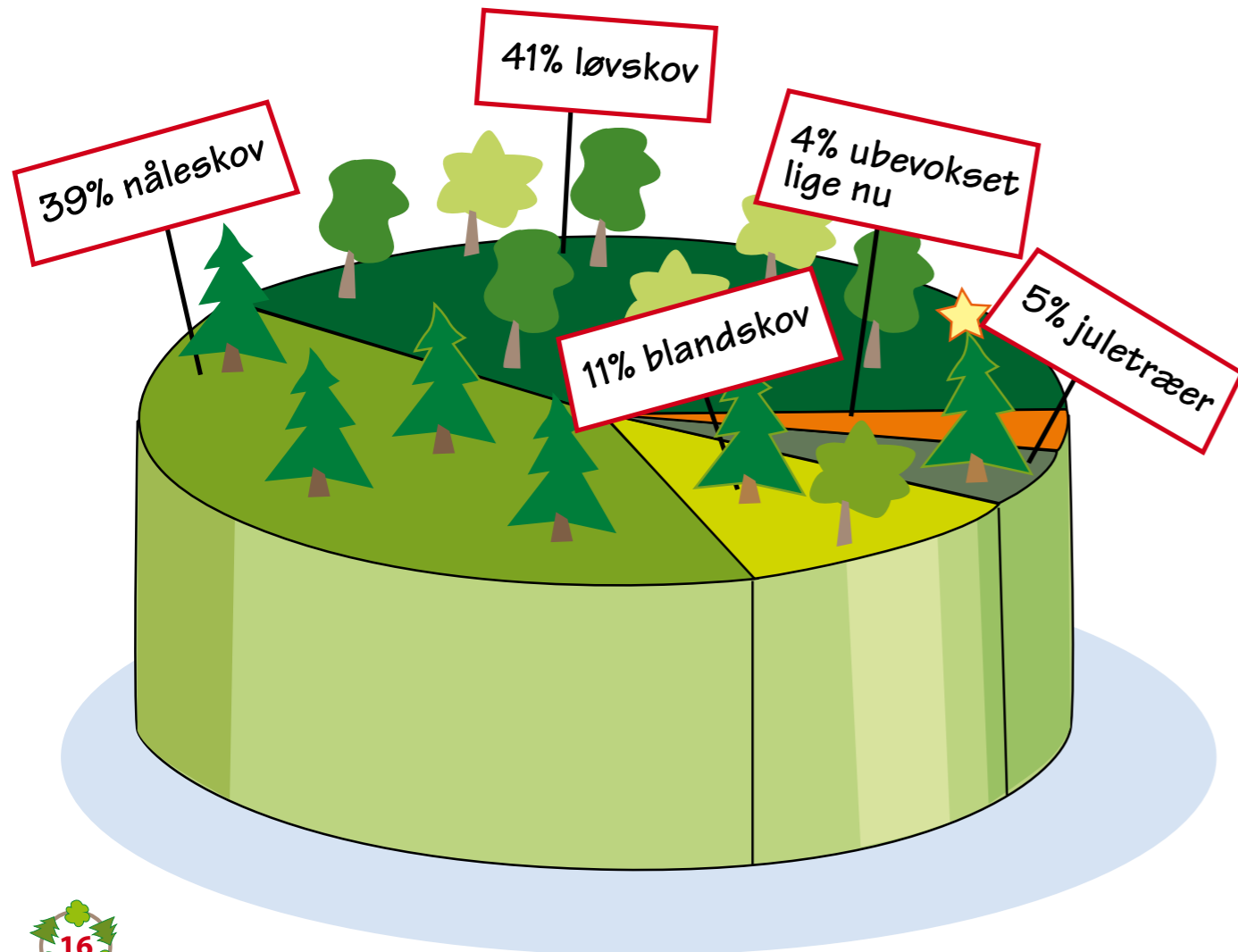
I Danmark dækker skoven 14,3 procent af det samlede landareal. I alt har vi 615.000 hektar – eller 1.2 millioner fodboldbaner med skov. På kortet kan du se, hvor der er mest skov – og hvor der er mindst. Hvor meget skov er der dér, hvor du bor?

Skovareal i procent af kommuners samlede areal (Skove og plantager 2013).

Hvilke typer af skov har vi i Danmark?

De fleste skove i Danmark er plantet af mennesker. På lagkagen kan du se, hvilke skove vi har.

Hvilke træer vokser i vores skove?

Her kan du se hvilke træarter, som vokser i de danske skove. Kender du nogle af dem?

Hvor meget træ er der i de danske skove?

Hvis man lægger træet i alle træerne i alle Danmarks skove sammen, så er der rigtig meget: 128 millioner kubikmeter. Det svarer til 208 kubikmeter træ for hver hektar skov.

En hektar er 100 x 100 meter = 10.000 m²
Det svarer til to fodboldbaner.

Trætårn

Hvis vi forestiller os, at vi lægger alt det træ på to fodboldbaner, så kan vi lave et kompakt trætårn som når 12 km og 800 meter op i luften. Det er der, de højeste flyvere flyver.

Hvor meget kulstof er der i alle de danske skove?

Hvis vi samler al den kulstof, som er ophobet i stammer og grene og rødder i alle træerne i alle de danske skove, så vil der være cirka 40 millioner tons kulstof – eller 64 tons kulstof pr. hektar skov. Det svarer til 146 millioner tons CO₂ – eller knap 3 gange det samlede årlige udslip af CO₂ i Danmark.

